

TC-OK-8-119

KARCZÓWKA

Bernardyni

1624-8-1630

SGKP

PODR. ENC. KOSC. 1628

EK. 1628

Karczówka, wysoka, skalista, drzewami pokryta góra, o ćwierć mili od Kielc, na której mieści się os. t. n. w gm. Niewachłów, parafii Kielce. W czasie wielkiej morowej zarazy ślubował Marcin Szyszkowski biskup krak. dom Boży wystawić, jeśli Kielce od niej ochronione zostaną. Uiszczając swe przyrzeczenie, założył 1624 r. kościół na Karczówce, a 4 listopada 1628 r. przeprowadził uroczyste z kolegiaty kieleckiej relikwie ś. Karola Boromeusza, patrona przeciwko morowej zarazie, którego za życia będąc przyjacielem, kości świętego przywiózł był z Mediolanu. Nadał oraz

górze nazwisko ś. Karola, lecz takowe nie weszło wszakże w używanie. Zmieniając następnie zamysł, powiększa świątynię, przerabia mieszkanie plebana na klasztor, przyczynia murów, a opatrzywszy we wszelkie sprzęty i aparaty kościelne, osadza 1630 r. bernardynów. Niemało doznał trudności w ich zaprowadzeniu, albowiem mocno sprzeciwiali się temu paulini częstochowscy, ukazując bullę papieżką, wzbraniającą w bliskości Jasnej góry wznosić klasztor, a mianowicie bernardynów. Trapił się również fundator niedostatkiem wody, nie wiedząc czy ją ma rurami sprowadzić, do czego trzeba było biegłych rzemieślników, czyli też z wielkim nakładem, i to na los, kopać studnię na miejscu skalistym. Nie wyraża erekcyi, jak temu zaradzono; zdaje się, iż przywożono ją ze wsi Czarnowa, co i teraz czynią. R. 1646 włościanin Hilary Mała wydobył na pobliskiej górze Karcz zwanej ogromną bryłę czystą rudy ołowianej, z której wykuty posąg ś. Barbary, umieszczony jest w ołtarzu; wysokość jego wraz z podstawą wynosi łokci 2 i 9 cali, grubość łokci 2 i 3 cale. Wracając Stanisław August z Krakowa 1787 r. odwiedził Karczówkę 13 lipca: wysłuchawszy mszy, witalny był mowami, pczem oglądał zabudowania klasztorne. Górnicy na dzień ś. Barbary, jako swej patronki, zgromadzają się tu na nabożeństwo. W r. 1871 w miejscu gdzie był zgłębiony szyb, z którego wydobyto pomienione bryły ołowiu, staraniem b. inżyniera górniczego Czarkowskiego i Zaorskiego naczelnego zawiadowcy zakładu Białogon, postawiono pomnik z kamieni, z krzyżem i płytą marmurową, na której umieszczono napis: „Z szybu w tym punkcie zgłębionego, wydobyto w d. 7 grudnia 1646 r. trzy bryły kruszcu ołowianego, z których wyrobiono figury: P. Maryi, ś. Barbary i ś. Antoniego, umieszczone w kościołach: w Kielcach, na Karczówce i w Borkowicach.” K., dzięki swemu malownicznemu położeniu, stanowi ulubione miejsce przechadzki dla mieszkańców Kielc.

Br. Ch.